

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Sahlgrenska akademins kansli

Christina Greek Winald, utredare
Tel: 031-786 30 47
E-post: christina.greek-winald@gu.se

YTTRANDE

2016-03-01 VR 2015/145

Miljö- och energidepartementet

Remiss gällande rapport från ett regeringsuppdrag om hälsoskadliga ämnen i byggprodukter - förslag till nationella regler

Sahlgrenska akademien har fått rektors uppdrag att avge Göteborgs universitets synpunkter avseende rubricerad remiss. Samtliga institutioner vid Sahlgrenska akademien har beretts tillfälle att yttra sig i ärendet.

Hälsoskadliga ämnen i byggprodukter

Regeringen har gett Kemikalieinspektionens i uppdrag att undersöka om det finns behov av att ta fram nationella regler för att minska risken för barn att exponeras för farliga kemiska ämnen i byggprodukter. Kemikalieinspektionen föreslår att nationella regler införs för byggprodukter som används för att konstruera golv, väggar och innertak för att undvika hög exponering av farliga kemiska ämnen.

Sammanfattande synpunkter från Sahlgrenska akademien

Sahlgrenska akademien anser att det är viktigt att åtgärder vidtas för att människor inte ska utsättas för hög exponering av farliga kemiska ämnen och hänvisar till synpunkter och kommentarer som har lämnats från institutionen för medicin, avdelningen för samhällsmedicin och folkhälsa vid Sahlgrenska akademien. Se bilaga.

Sahlgrenska akademien hänvisar också till synpunkter som inkommit från institutionen för kliniska vetenskaper, avdelningen för pediatrik genom avdelningschef professor Jovanna Dahlgren. Därifrån påpekas att det generellt inte ges mycket utrymme till barnperspektivet i rapporten. Dokumentationen av exponeringsrisken för barn är bristfälligt belyst, både på individ- och samhällsnivå.

Det behövs mer kunskap om hur exponering av kemiska ämnen påverkar inlärning och psykisk hälsa samt risken för att utveckla cancer, astma/allergier, hormonella störningar m.m.

Därför efterlyser barnläkare en mer omfattande värdering av exponeringsrisken och hur den påverkar barns hälsa på både kort och lång sikt.

Ärendets handläggning

Detta beslut om yttrande har fattats av dekanus Olle Larkö, i närvaro av prodekanus Eric Hanse, kanslichef Margareta Rorsman, bitr. kanslichef Jan Rubensson och utredare Christina Greek Winald, föredragande.

Olle Larkö
Dekanus

Bilaga.

Yttrande från yrkeshygieniker Sandra Johannsson och professor Kristina Jacobsson, Arbets- och miljömedicin, Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet, 2016-02-20.

Kopia till:
Registrator
Jan Rubensson (Sahlgrenska akademins fakultetsstyrelse)
Jovanna Dahlgren
Sandra Johannsson
Kristina Jakobsson

Bilaga till Sahlgrenska akademins yttrande avseende rapport 8/15: Hälsoskadliga kemiska ämnen i byggprodukter – förslag till nationella regler.

.....

Nedanstående yttrande har lämnats av yrkeshygieniker Sandra Johannsson och professor Kristina Jacobsson, avdelningen för samhällsmedicin- och folkhälsa, institutionen för medicin, Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet.

Sammanfattning

Vi instämmer i förslaget att nationella gränsvärden tas fram avseende avgivning av hälsoskadliga ämnen i byggprodukter, och att reglerna föreslås harmoniera med regler som redan finns i andra EU-länder. Den enda regel som i nuläget finns (för formaldehyd) får på detta sätt en välbehövlig komplettering.

Vi har dock några kommentarer:

- Det behöver förtydligas hur man framöver avser att hantera formaldehyd. Riktvärde för emission från byggmaterial finns idag endast för formaldehyd, på sid 65 angett som 0,124 mg/m³ (enligt standard). Tänker man sig att behålla detta gränsvärde? I nuläget saknas EU-LCI och tyskt AgBB-LCI-värde, men anges vara under beredning. Skall nuvarande regler ersättas med ett kommande EU-LCI-värde? Eller ingår formaldehyd bland de CMR ämnen som på sid 24 förslås få ett gränsvärde på 1 µg/m³? Formaldehyd tillhör ju IARC klass 1, och borde enligt detta klassas som CMR-ämne.
- Rapporten betonar på ett flertal ställen barns exponering för ftalater. För barnen är det ftalathalter i damm i bostaden som är mest betydande ur exponeringssynpunkt. De högmolekylära ftalaterna har en långsam avgång från materialen, t ex vid slitage av ytor. Ftalaterna deponeras sedan i damm. I en sådan exponeringssituation har ett gränsvärde för emissioner till luft i ett nyproducerat material endast en begränsad relevans. Detta bör diskuteras närmare i rapporten.
- Denna frågeställning är även relevant för andra mycket svårflyktiga ämnen såsom decabromodifenyletrar och PCP. Den definition som används för SVOC (semiflyktiga organiska ämnen; sid 12) inkluderar alla ämnen utom VOC, även de mycket svårflyktiga. Hur relevanta är gränsvärden för emissioner till luft för de mycket svårflyktiga ämnena (DDT, som också nämns i sammanhanget är förbjudet sedan länge, och torde därför knappast behöva regleras i byggmateriel).
- Det förs ingen diskussion om konserveringsmedel som CIT och MIT (isothiazolononer) som är kända för att kunna ge kontaktallergi och utgör en risk för yrkesarbetare (bl.a. målare). CIT och MIT finns med EU-LCI i tabeller men diskuteras inte alls i text. Vi anser att dessa ämnen bör få större utrymme i rapporten då de förekommer i en mängd olika byggprodukter och är välkända allergener.

Göteborg 2016-02-20

Sandra Johannsson
Yrkeshygieniker

Kristina Jakobsson
professor, överläkare